

„Soča“ izhaja vsak petek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tistoposno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 3 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“ in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Korenji v Sticsa - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Primorski Slovenci, vstanimo!

IV.

Naloga, kateri smo t'ka' odmerili prostor, podobna je ožemu matematičnemu stavku, ki je sam na sebi jasen, kateremu pa so korenine globoke ali neznan in zapleteni dokazi. Ker je za naš opomina potreba jasne prepričanosti, nam ne zavlostuje samo praktično znanje, kakor sodarju, ki sicer vé, da je obroč trikrat in še nekoliko daljši nego sodov premier, ki pa bi ne vedel matematično pojasniti te njemu znane resnice.

Ker pa je opomin postal zaradi zunanje politike akuten, hočemo se podvzati brez postaj, da se pozneje pomudimo tu pa tam še v posebnih razgovorih.

Enakopravnost vseh narodov, smo trdili zadnjic, je za obstanek Avstrije edino mogoča podloga in zaslonba. To načelo se dozda za slovanske narodnosti omejuje in ometuje za ta in ona del njih pravic. Zato hočemo to načelo, katero so židovski in Slovanom krivični listi v zadnjih desetletjih motili z različnimi sofizmi, posebe utrditi in pojasniti. Tukaj pa imejmo to načelo za neoporečen in veljaven postulat. V enakopravnosti tiči pravica, kakor sama beseda naznanja; pravicam pa se pogostoma godi krivica. Kakor potrebuje torej posameznik varstva in orožja, da se brani proti krivici in doseže pravico, ravno tako morajo se krivično zatirani narodi potegovati za pravo svojega obstanka, katero nahajajo avstrijski narodi v enakopravnosti, ako se jim izvrši dejansko. Ko bi bili avstrijski narodi eden drugemu pravični, živeli bi že davno mirno med seboj. Ne potrebovali bi več spravedljivih vlad, in pogajali bi se za druge skupne dobičke in vzore. Velika stranka nemškega naroda pa noče vedeti za enakopravnost v Avstriji, zato ker hoče po sili gospodovati nad drugimi narodi. Zarad tega vzroka pa se nam ni zanašati na vlade, ki so nam včasih prijazniše, kakor ni upati, da bi zatirani ogerški narodi z lepa dočakali od Magjarov za svoj nadaljnji razvoj potrebnih in pravičnih pogojev. Tudi prijazne in pravične vlade so samo začasne, in bati se je, da nastopijo neprijazne in krivične, ki potem vničijo vse prej po pravici podeljene pravice. Dokler gospodarji gospodljivi in krivični duh med narodi samimi, ni upanja za trajno življenje narodnih pravic.

Slovani se dozda trudijo brez posebnih uspehov za enakopravnost, in po dozdanjih potih bodo še dalje in dalje svoje moči trčili in pogublili samo v narodnih bojih. Ker Slovani nočejo, da bi poginili, in ker vidijo, da nimajo dovolj dobrega orožja za potrebno brambo, gledati jim je na boljše pomočke, nego v preteklosti. Da si je hudó potegovati se za pravice, katere so same ob sebi umevne, treba je poštevati vse moči, ki nam nasprotujejo, in treba je sovražnim silam pokazati primerne orožja proti orožju, s katerim mahajo po nas.

Mislimo si za trenutek, da je Avstrija sama v Evropi ali pa na svetu takošna, kakoršna se ravno kaže. Ne Nemeč ne Slovan bi v takem primeru ne obračal oči drugam, kakor v notranje dežele edine in osamljene države. Slovan je denašnji dan statistično v večini v Avstriji. Vsak posamezen narod je v Avstriji manjši, nego skupne veje slovanskega debla. Ali dozda se je pokazala ta večina kot skupnost popolnem mrtva celota. Ta skupnost je ostala dozda samo statistična številka, in ni pokazala nobenega življenja za život ali posamezne ude.

Slovani so dozda mirno, ali vsaj onemoglo gledali zatiranje drugih krvnih bratov. Kaj so storili poedini ali skupni avstrijski Slovani za odvrnitev sistematičnega potujčevanja na severju in jugu naše države?

Ponosne so nekatere slovanske veje v Avstriji zaradi preteklosti in zaradi sedanje vsaj relativno izdatne moči; ali jim je pa kaj pomagal ta ponos za brambo krvnih bratov? Ali se jih morda nasprotniki bojé? Ali so nasprotniki že začeli spodobno govoriti o samostojnosti in veljavnosti tudi največjih in najbolj razvitih avstrijskih Slovanov?

Pač je zares potreba v prvi vrsti za se skrbeti,

in takó se se slovanski narodi v Avstriji potegovali najprej vsak sam za se, in so z napori in trudi mnogokaj potrebnega dosegli za svoj razvoj. Ali nobena slovanska veja avstrijska ni toliko močna, da bi bila varna za svojo bodočnost; narodna politika pa, ki ne skrbi za primerno varnost svojega obstanka v bodočnosti, ni vredna takega imena. Sedanjost nam kaže tudi za bodočnost na viharne dobe, v katerih se ni mogoče ohraniti takim narodom, kakoršne so slovanske, zaseločene veje. Goljufajo se močno oni avstrijski Slovani, ki menijo, da sami sebi zadostujejo, in ki v tej omejeni sebičnosti samo za se skrbé, druge Slovane pa prezirajo. Slovani so se zaradi te sebičnosti že zelo zagrešili na severju in jugu našega cesarstva zlasti proti mejnim bratom, ki se, obkoljeni od sovražnih narodnostij, ne morejo geniti, in ki imajo prej pogoje za umiranje, nego za životarjenje.

Mi ne mislimo, da je mogoče prekorakati geografske meje in se takó združevati; pač pa je obsojevati medsebojno in pogubno mlačnost vseh avstrijskih Slovanov, najbolj pa onih, ki so relativno mogočni in samostojni. Ko bi avstrijski slovanski narodi zanimali se eden za drugega; ko bi imeli zares primerno mero medsebojnega sočutja: ne pogajali bi se posamezni sami za se za začasne ali neizdatne vsakdanje dobičke. Oglašali bi se tudi za druge veče in manjše brate po krvi, in ne prejemale bi pravice iz milostljivih rok vsakodobne vlade, ampak energično bi zahtevali kot samozavestna in kompaktna večina pravične pravice za vsak še takó majhen oddelek avstrijskih Slovanov. Pri avstrijskih Slovanih pogrešamo povsem solidarnosti in skupnega postopanja. Dokler ne bodo avstrijski slovanski narodi vsi za posamezne in posamni za vse, do tedaj ostane velika številka avstrijskega prebivalstva mrtva, tedaj brez vsakega dobrega nasledka, ki bi drugače naravno dorasel iz tako mogočne skupine.

Kakó naj bi se eden za drugega potegovali, za to priliko ne razpravljamo, ker nam je najprej kazati na potrebo avstrijsko-slovanske solidarnosti. Sicer kažejo v sedanji dobi naši avtonomisti, kje jim je začeti in nadaljevati v skupnem postopanju. Druga diševna in moralna vzajemnost se mora oživljati po drugih potih.

Ko bi se Slovani zares združili za najprej in najimnitniše pogoje v nadaljnje razvijanje in utrjevanje, postali bi mogočna večina na vse strani, in utegnili bi dosedaj krivične nam narode prisiliti za priznanje enakopravnosti. Po taki poti bi si najhitreje priborili narodnih pravic, in stali bi kot nezmagljiva straža v sovražnih bojih.

Drugim narodom pa bi se ne bilo bati take po duhu edine slovanske večine, ker Slovan dozda ni še pokazal, da bi druge narode tujčil ali zatiral. Nočemo slovanskega čuta in značaja poštevati ali zagovarjati, ker za lastno hvalo nam niso drugi narodi hvaležni; pač pa kažemo na dosedanjo tudi avstrijsko zgodovino, v kateri ni Slovan dobival drugih močij, ampak je samo izgubljal svoje življe. Po dosedanjih zgodovinskih skušnjah bi tedaj Slovan drugih narodov ne strahoval, kakor so njega stiskali, ampak po rajveč branil bi svoje pravice, kedar bi mu jih hoteli odtegovati drugi.

Takó bi nastal mir v Avstriji in čas za drugo socialno in gospodarsko delovanje v naši državi.

Ako je ta primer resničen, in odkritosrečna razsodba ga ne more izpodbijati, potem bi bila prva naloga avstrijskih vlad ne samo ne zatirati in razkosovati slovanskih narodov te države, ampak prizadevati si z vsemi pomočki, da prava slovanska vzajemnost oživi in se okrepi. Ravno nasprotno bi tedaj te vlade morale delovati, kakor so do sedaj delale. Gotovo bi skupno postopanje slovanskih narodov pomirno politiko avstrijskih vlad pospeševalo in pomagalo enakopravnosti dejansko na dan.

Ta srečna in narodov vredna slika pa neoporečno velja, kakor smo prej rekli, samo za slučaj, ko bi bila Avstrija zares sama na svetu ali v Evropi. Ker pa ni takó, misliti nam je še vedno, da bi drugi narodi po solidarnem delovanju slovanskega oddelka v Avstriji se skesali zaradi odvetnega gospodstva, kate-

rega so bili dozda navajeni. Ker še v sedanji dob gledajo Nemci čez avstrijske meje, ko se samo namerava izvrševati enakopravnost tudi Slovanom, v dobi, ko so Slovani še daleč od skupnega mišljenja in hrepenenja v podanem zmislu, nismo prepresimisti, ako trdimo, da še le v takem primeru bi nemška gospodljivost izdajala Avstrijo veliki Nemčiji! Iz združenega postopanja Slovanov v vseh oblikih odnošajih bi tedaj Avstrija še le izpoznavala svoje nemške podložnike v pravi podobi!

Verjetno je po dozdanjih in najnovejših prikaznih, da bi kar na mah nemški zagrizenci Avstrijo izdajali brezpogojno. Po takem sklepanju resnično, da sloga avstrijskih Slovanov v dosego enakopravnosti bi Nemce odločno nagnila do veleizdajstva. Tako daleč smo ju zategnili v naši državi, da Slovanu ni zahtevati skupno enakopravnosti, ako noče, da se pokažejo nemški revolucionarni več nego samo Don Quixoti kot izdajice dozdanje domovine. Nemeč bi po tem Avstrijo izdal samo za to, ker bi Slovan v bratovski edinosti dosegel enakopravnost!

Ali zaradi te hude in strašne avstrijske nevarnosti ne more pametna avstrijsko-slovanska politika zaostajati za najprvimi pogoji mogočega obstanka in razvoja slovanskih narodov.

Slovani aiso krivi in ne bodo krivi, ker samo pravico zahtevajo, ko bi Nemeč zaradi te pravice Avstrijo prodajal. Slovana ne bo mogla ne Avstrija, ne zgodovina obsojevati, ako se za svoj obstanek poteguje, in ako bi on se spametil, da bi v skupnem postopanju dosegal ali celo vžival sadove enakopravnosti. Slovan se ne more sam pokončati, ako bi postalo avstrijsko položje zares takó nesrečno, da bi se porušilo zaradi edino mogoče devise: „Naredite mir med mojimi narodi.“

Pa položno, položno! Avstrijski Slovani se niso še duševno zedinili in moralno zavezali, da bi zares brat za brata skrbel, in da bi vsi dosegli pravice za nadaljnji razvoj. Žalostno pač, da utegnemo samo vsled avstrijsko-slovanske nesložnosti Avstriji še nadaljnje življenje prorokovati. Ni tako hudó! — še eno tolažbo imamo za Avstrijo in za avstrijske Slovane.

Tudi ko bi Slovani zares se združili za najimnitniše pogoje gledé na varno prihodnost, in ko bi vsled te skupnosti naši Nemci Avstrijo izdajali, ne dobila bi nemška Prusija tako naglo in z lepa avstrijskih pokrajin, kakor je površno misliti Nemčija bi zahtevala bolj ali manj tudi takih pokrajin, kjer so Slovani pomešani. O življenju skupnemu čutu avstrijskih Slovanov pa bi ne ugajalo, da bi Nemeč raztresene Slovane kar pograbil. Slovan bi v takem slučaju ne bil izdajalec, pač pa bi se branil z vso skupno močjo. K sreči bi za tak slučaj tudi avstrijski Slovan ne ostal brez pomoči, ko bi se s sam ne mogel braniti. Ker bi Avstrijo Nemeč porušil, bi ostalo Slovanu samo še braniti sebe samega, in za zadostno brambo bi si po enaki poti pomagal avstrijski Slovan, kakor bi si pomagal Nemeč za izdajo in rušenje našega cesarstva.

V vseh teh mogočih primerih ostal bi Slovan vedno le pri brambi; in nikdar bi mu ne mogla očitati zgodovina izdajstva. Avstrijski Slovan je nesrečen v dosedanem razvoju, ker ga zatirajo in pritiskajo; ako si pa zana pomagati po naših primerih, ostane mu tolažba, da Avstrijo reši pogina, da ohrani sebi življenje in čast pred zgodovino. Avstrijski Slovan ima to srečo, da utegne s pošteni pomočki se braniti in razvijati, in da mu v najhujšem slučaju ostane zgodovinska čast, da je svoji domovini ostal zvest, dokler je niso drugi razrušili.

Takó ugodni pogoji so pa samo mogoči, ako se Slovani strogo ravnajo po okvirih, katere smo mi tukaj narisali s podobami. Brez oživljenja vzajemnosti ne dosežejo Slovan izdatnega, in kar si krvavo priboré, jim ne ostane gotovo za prihodnje rodove, kakor je to narodom živa potreba. V vzajemnosti pa si za najhujše viharje narodnih in zunanjih bojev ohranijo vsaj svoj obstanek za kakoršna koli nadaljnje razvijanje. — Ako kje, je za avstrijske Slovane prvi in najpotrebniši pogoj za bodočnost v „Viribus unitis“!

Vse to smo morali tukaj pojasnjevati tudi za našo nalogo. Primorski Slovenci morajo vedeti, da jih samo njih lastna moč ne reši. Brez vzajemnosti vseh avstrijskih Slovanov niso varni za bodočnost, ravno tako ne, kakor Slovani na Šlezkem ali gornjem Ogerskem.

V avstrijskem in pravem patriotskem zmišlju kličemo torej najprej na vzbujenje slovske vzajemnosti. Avstrijska notranja in zunanja politika stori, kar more za brambo Avstrije. Mi pa moramo skrbeti, da Slovani povzdignejo glas, ko bi avstrijska skupna moč onemogla gledé na napad pokrajine slovenskih Primorcev.

Prusija se ogláša, da Garibaldi jancem ne dovoli vzeti Trsta; z večo pravico pa zakličejo avstrijski Slovani: Avstrija bodi Slovanom pravčena, pospešuj na Tvoj dobiček vzajemnost Tebi izročeni Slovanov, in ne dovolimo, da bi ti vzeli južni ali severni tuje Primorje, kjer ti prebivajo zvesti Slovani!

Da pa je treba tudi v primorskih Slovincih samih domovinski čut v razgovorjenem zmišlju racionalno buditi, bomo pojasnjevali prihodnjič.

Dopisi.

Iz Gorice, 26. jan. (Izv. dop.) (Občni zbor veteranskega društva) imel je svojo sejo 23. t. m. v „Restaurant all'Europa“ od 10. ure zj. do 1 ure popoldne. Zbralo se je bilo pravih in častnih udov kakih 500. Med častnimi udi bilo je navzočih več odličnikov po krvi in časti.

Zborovanje je pričelo s primernimi nagovori v vseh treh tukaj navadnih jezikih, kakor ime to društvo v obče strogo pravilo, ravnati se povsod enakopravno, ker ima tudi ude iz vseh treh narodnostij.

Ko so govori končali, vskliknilo je tudi obilo število slovenskih udov navdušeni trikrat živio! na našega cesarja in cesarsko rodbino.

Iz poročila, katero je bilo združeno z nagovori, posnemljemo to le. 31. okt. 1879 se je bil ustanovil odbor 25 veljavnih možakov ze sedaj cvetoče društvo z geslom: „Za Boga, cesarja in domovino!“ Vsestranska podpora domoljubov in vlade je pripomogla, da šteje društvo že zdaj 1630 pravih in 83 častnih udov. Zares veliko število!

Društvo je imelo mnogo stroškov za razne nprave, ima vendar še čistega premoženja 12 26 gl.

Društveniki se čedalje bolj množé vsled prizadevanja županstev in drugih domoljubov. Poddružnice ima dozdej: Gradiška, Devin, Ajello, Fiumicello, Medea, Muscoli, Červinjan, Grado, Kviško, Kanal, Tolmin, Bovec, Ajdovščina, Dornberg, Rifenberg in Sezana.

Med umrlimi udi ima društvo obžalovati smrt grofa Coronija, ki je bil društvu častni predsednik. Odbor je pokazal v 26 sejah, da mu je blagor društva na srcu.

Iesenska slavnost o priliki blagoslovljene zastave je tudi bralcem „Soče“ v dobrem spominu. Enako so bili naznanjeni tudi drugi društveni prazniki in shodi. Društvo hoče tudi posebno slovesno praznovati dan poroke cesarjeviča Rudolfa.

Po poročilu se je visok odličnik zahvalil predsedniku za neumorno delovanje, ta pa je raztegnil hvalo na vse odbornike.

Društvo si hoče posebno podporno blagajnico ustanoviti najprej za Gorico, Stračice in Podgoro, potem pa kolikor bo moč v drugih krajih. To podporno društvo za bolnike in nesrečnike društvene bo zares koristni priradek podporam, katere sledé že takó vsled društveništa samega.

Načrt pravil se je občnemu zboru prebiral v vseh treh jezikih od odstavka do odstavka.

Društveniki dobé vsled sklepa obč. zbora tudi poseben kinč s peresnim šopkom za klobukom.

Godbo si bo društvo tudi ustanovilo za spremljanje k pogrebu; ali za zdaj se še počaka, da se ubogi udje ne preobložijo z doneski.

S tem sklepom je ob enem ob eni uri zbor dokončal svoj dnevni red, in se je lepo razšel pod zastavo društveno.

Vse se je vršilo v lepem redu, nekteri udje so se udeležili tudi razgovorov.

Za danes ne prideneimo drugega, kakor da ima društvo dobre voditelje, kateri zmerno in previdno postopajo in pospešujejo napredek društva. Primorskim Slovincem društvo kot tako posebno priporočamo; naj se mu brez pomišljanja pridružujejo. Društvo pa naj krepko raste v notranji edinosti in po zunanjem pomnoževanju udov, kakor dozdej!

Čepovan, dne 24. januarja. (Poročilo o občnem zboru kat. polit. čitalnice.) Predsednik odpre zbor točno ob 3. uri s kratkim ogovorom, katerega konča s slavoklicem na presvitlega cesarja. Potem predsednik se omenja zadnje spremembe v c. k. ministerstvu, ter predlaga resolucijo, v kateri občni zbor izraža svoje veselje in zadovoljnost, da je baron Pino

vstopil v ministerstvo, mu čestita in izreka svoje zaupanje. Resolucija je bila sprejeta z navdušenimi dobroklici.

Zdaj odda predsednik besedo g. A. Bratuž-u, da naj odborov predlog glede načrta o hišnem davku pojasni in utemelji. Govornik je to storil v precej dolgem in jedrnatem govoru, ter je koncema prebral dotično peticijo do v. državnega zbora. Razgovora se je deležil g. Ant. Bolko, M. Šuligoj in drugi. Peticija je bila sprejeta brez ugovora.

Za tem se je vršil navadni in postavni dnevni red občnega zbora. Mesto tajnika je poročal g. predsednik. Omenivši, da za društvo vilo zasluženi tajnik se je prešel na Brda, je dostavil, da po njegovem odhodu je vodstvo pevskega zbora in vežbanje orkestra prevzel g. J. Makarovic. G. denarničar je razložil gromotni stan društva. Konečno pak se je volil novi društveni odbor.

Pri zboru je bilo pričujočih 35 udov. Društvo šteje danes 44 domačih in 10 zunanjih udov.

Iz Trsta, 24. jan. Karneval ni še prav živahen; razum plesov v gledišču „Politeama“ ni še posebnega bilo.

Zaznamovati imamo Slovenci letos zopet en korak v napredek; kajti lani je bilo slovenskim društvom odrečeno za vselej gledišče za svojo porabo. Bila je velika agitacija od lahonske stranke; kajti ponujali so kolikor toliko, samo da se Slovincem ne dovoli gledišče. To pa je premagano z novim letom, in nadejati se je, da doživimo tekoče leto več slovenskih predstav v Trstu. Delalsko podporno društvo bode zopet imelo vhod v muzin tempelj. 5. februarja priredilo bode sijajni ples v gledišču „Politeama Rossetti“. Odbor je odločil v svoji seji, da bode čistega dohodka polovica za društveno zastavo in polovica za društveno matico. Društvena zastava, zlasti v Trstu, je jako potrebna, posebno pa Slovincem. Imela bode narodne boje ali barve, in bode gotovo imponovala nasprotnikom. Ravno delalsko društvo se dan za dnevom množi vkljub nekaterim krptom, ki nameravajo izpodjedati dobre korenike plodonosnega društva. Ker ima v Trstu delalsko društvo prevažen namen, potreba je, da se podpira z vsemi močmi; oni pa, kateri nasprotujejo, kažejo da so sebičneži, ter da jih vodi puha strast in častilukomnost in hinavstvo. Taki ljudje pa ne spadajo med naše kroge. Taki le naj bodo sami zase, osamljeni od vseh rodoljubov.

Dragi „Soči“ priporočam pa za naprej, naj tržaško perilo izroči *) tržaškemu milu, ki je pri nas po enaki ceni.

Z Dunaja, dne 26. januarja (izv. dop) Po dunajskih in berolinskih časopisih dela veliko šundra „Italia irredenta“, nerešena Italija, katerej se vedno bolj sline cedijo po naših slovenskih pokrajinah v Istri, Trstu, v Gorici in pa po južnem Tirolu. Berolinska National-Zeitung od 23. januarja tek. ima dopis z Dunaja, ki se tako glasi: „Od nekaj časa vlečejo stvari v Trstu pozornost na se ne le političnih krogov, ampak, kakor se pozdeva, tudi vlade. Povod temu je dopisovanje med anonimnim zvrševalnim odborom (comitato d'azione) in Garibaldijem, katero sicer nič novega ne razodeva, pa vendar učiniti mora, da se enkrat draženje na južni meji ustavi.“

Dosedanja politika, to gibanje ignorovati, se bo moralo na vse kako opustiti.

Reči so bile prišle celo do tega, da se niso le naznanila o Tržaških dogodjajih ustavejala, ampak, da so se dajala dopisnikom dunajski časopisov posvarila, da ne smejo takih reči dopisovati, katere so dopuščale sklepe, da je v Trstu resna stranka za združenje z Italijo. Ta stranka za to združenje je močna, ona gospoduje ne le v mestnem starešinstvu in deželnem zboru, ona vodi tudi velika društva trgovskega mesta, ona vlada v Tergesteju in zarote dela v julski ulici (corsia giulia); ona se predstavlja v predsobi namestnika; ona je vnešena reč, katero razširja ravno tako ročno delalec, kakor uradnik, in njen vpliv se čuti na stari mitnici (barriera vecchia) in na bregu sv. Karola (mollo s. Carlo).

Na to ravno so se dosedaj sklicavali uradniki in trdili, da se ne da nič učiniti proti temu nevidnemu gibanju, in da se ne dostojajo z državno častjo pravde proti petarde metajočim pobalinom. Ali v Trstu pozna vsakdo početnike petardemetalcev ali petardoikov, poznajo se tiskarne, ki tiskajo pozive za združenje z Italijo, ve se, kedo ureduje revolucionarni list, in še več — celi svet si pripoveduje na ulici, iz katerih udov je sestavljen Tržaški odbor — comitato triestino, — in istrijski. Trst je popolnoma pokopan, in baron Pre. si ni še upal roko vtakniti v sršenovo gnezdo te zarote. Namesto da bi vlada poddelila namestniku naravna in resna vodila, ali pa ga povabila, da bi dal svoj odpust, poskusila je sopot polovičarsko naredbo s tem, da je ustanovila vladi prijazen list — Triester Tagblatt — kateri ima na-

*) „Soča“ ni hotela prati; drugi so jo hoteli poskušati. Rada bi videla, da bi je nikdar več ne motili pri obitem drugem perilu, katero iskreno želi izčistiti, kolikor je njani moči mogoče.

log delati konkurencijo Lojdovemu organu — Triester-Zeitung. Ta list pa je med uradniki italijanissimov za proskribiranega izrečen in v Tergesteju prepovedan. Gledé na te razmere, in ker je celemu svetu znano, da spekuljuje italijanska demokracija na turško-grško vojsko, in da se pripravlja na prihodnjo spomlad, je skrajni čas, da se kaj odločnega stori.“

Jaz nimam temu nič priložiti, ker je dopis za vlado zadosti jasen.

Državni zbor se je pečal v vseh sedanjih sejah s postavo proti oderuštvi, in je sklenil iti na nadrobno posvetovanje. Čeravno je predlog te postave jako pomanjkljiv, ni dvomiti, da bo imela ta postava prav dobre nasledke za naše kmete in rokodelce.

Včeraj je grof Taaffe odgovoril na Hohenwartovo interpelacijo zaradi kmečkega stanu, in napovedal, da bo vlada več postav predložila za zboljšanje kmečkega stanu. Iz v sega se posnema, da je desnica že dosegla nekaj vspeha na tem polju.

Gledé narodnih vprašanj imam poročati, da se je dotični odbor že lotil posvetovanja dotičnih predlogov grofa Wurmbraunda in d.r Herbst-a in upati je, da bo ta odbor marsikaj o tej stvari pojasnil in posvetil.

Stanje ministerstva je, kakor se pozdeva, prav trdno, toraj je upoti, da bo začelo želje desnice izvrševati.

Vreme je tukaj prav mrzlo in veterno, snega je pa prav malo.

Politični pregled.

Državni zbor je začel vrlo delati. Ta teden se obravnava še postava proti oderuštvi. Naši poslanci delujejo jako pridno v svojem kljubu in izvrstno stvari razpravljajo, kadar pri-mejo za besedo v drž. zboru.

Najimenitnišo novico pa imamo naznanjati za ta teden, da je grof Taaffe odgovoril na interpelacijo Hohenwartovo zaradi vladinega delovanja gledé na zboljšanje kmečkega stanu. Odgovor*) razpravlja vladin program, kateri je avtonomiste razveselil in nemške nacionalce popolnem poparil. Taaffe hoče pomagati kmečkemu ljudstvu iz sedanjih rev. On pa zahteva, da ga podpirajo dež. zbori, in da mu tudi prebivalstvo pomaga zoper rogovilstvo.

Nagla smrt pobrala je dva pridna poljska poslanca dr. Ridžovski je še ono sredo poročal o postavi zoper oderuhe, v petek je pa umrl. Umrl je tudi dr. Krečunovič.

Kardinal in dunajski nadškof Kutschker je bil v nedeljo zjutra še zdrav in vesel; popoldne ga je zadel mrtud in večeraj, v četrtek opoldne je tudi on umrl v 71. l. svoje starosti.

Ogerski državni zbor sklenil je precej visok davek na cukar, kavo in pivo.

Judje se hočejo na Moravskem zdaj dobrikati Slovanom, ker sami priznavajo da s Slovani laže izhajajo. „Politik“ hoče sprijaznjenje sprejeti, ako se ljudje spreobrnejo. To pa je napačna politika; Slovan naj načelno prijateljstvo z judi zavrača, ker jud je vselej samo dotlej prijazen, dokler mu ne se, potem pa jo zasukne.

Taaffe je, kakor poroča „Politik“, obljubil tudi po zakonih ustave vse narodne pravice izpolnit; vendar pa se na čas ne zavezuje. Vesela novica tudi ta!

„Tribune“, dunajski list, prinaša zdaj toliko koristnega in nenavadno dobrega gradiva v avtonomistnem zmišlju, da jo na tem mestu najtopleje priporočamo vsem našim izobražencem.

O irredentovcih se veliki in mali listi evropskih držav razgovarjajo ta teden v posebnih člankih. Naš dunajski dopis pojasnjuje dobro vzroke tem razgovorom. Nas pa veseli, da pravi avstrijski listi niso navskriž z načeli, katera tudi „Soča“ povdarja za potrebno politiko na Primorskem.

Grki in Turki se ne bodo zlepa pomireli.

Rusi so divji narod Tekmencev 24 t. dobric otepli v sijajni zmagi pod generalom Skobelevim.

Chilenci v Ameriki so premagali peruvijansko vojsko. Peruvijanci so zmagani.

Domače stvari.

Popis ljudi v Gorici se je vršil od 31. dec. 1880 do 20. t. m. Magistrat je priobčil te številke. Gorica šteje zdaj 19438 (antenko število). Lingua usuale ali občevalni jezik izkazuje po tem številjenji Italijanov (to je Furlanov in nekaj pravih Italijanov) 14213, Slovencev 3519, Nemcev 1598, Francozov 34, Angležev 9, Ogrov 32, Rusov 5, Poljakov 7, Hrvatov 10 in Čehov 11. K temu številu ni prištetih 1512 tukajšnjih vojakov.

Ako premerjamo prebivalstvo Goriško s prejšnjim štetjem, nahajamo l. 1851 samo 12500 prebivalcev, l. 1857 pa 13297 in l. 1869 vseh 16649. Za leto 1880 se je v 10 letih prebivalstvo pomnožilo za 2779 ali 17/0.

V Gorici prebiva, kakor sodijo v obče, najmanj kakih 7000 Slovencev. Ako pomislimo, da se naše ljudstvo še ne zaveda svoje narodnosti in da živi tu kaj ubogo in v zavisnosti zaradi službovanja, potem se ne čudimo, da so tako malo Slovencev zapisali. Pomisliti je še, da, kakor so nam pravili, so komisarji ljudstvu razlagali, kakó je vse enako, naj se vpisujemo za kateri jezik koli, in da se v Gorici kljub tej logiki samo ob sebi ime, da govorimo italijansko.

Na magistratu so nam samim rekli, da za se potrebuje samo italijanskih pol; iz tega je razvidno, v kakem duhu je videl rad magistrat prebivalce zapisane. Tudi so nam pravili, da neki družinski gospodarji se niso sami zapisali, in še zdaj ne vedo, kaj in ali so jim vse prav zapisali hišni gospodarji.

Nemarnost je v Gorici velika pri Slovencih, ker niso vzbujeni, in nikdor se ne trudi, da bi znane Slovence zagual na magistrat poizvedet, kakó so jim vse zapisali.

Dolžnost je, da se narodnjaki za ta del še potrudijo. Tolažimo se pa tudi mi, da štetje po lingua usuale ne bo imelo hudih nasledkov, ker se niso godile krivice samo v Gorici, ampak po vseh naših deželah. V svet bodo pač trobili, kdo je merodajna moč v Gorici; pa tudi mi ne bomo molčali.

V „Neue freie Presse“ smo v četrtek brali, da med številom Slovencev v Gorici se nahajajo največ učenci in posli. Zahvalitu se, gospodje, slovenski profesorji, učitelj, uradniki in drugi izobraženci za lep poklon, katerega vam dajajo po sveta vsled popisa v Gorici. Tolažite pa se nekoliko; današnja „Tribune“ prinaša nekoliko lepih opazek na „eksaktno“ štetje Slovencev goriškega mesta.

Po novem štetju za leto 1880 šteje prebivalcev: Ljubljana 24.940, vojakov posebe pa 1666; l. 1869 22.593 — Maribor 15.726, l. 1870 pa 12.828 — Celovec 17.160, vojakov posebe 2157; l. 1869 brez vojakov pa 15.285 — Celje 4977, več 753 od l. 1869 — Ljutomer 1200 več 125 odl. 1869 — Prosek sam 1132, z Miramarom in Grijanom pa 1230.

Novi cestni odbori na Goriškem. V Kanalu je bila volitev cestnega odbora dne 21. januarja t. l. Izvoljeni so gg. Ivan Brezigar iz Ročinja, Josip Kumar, župan na Banjšicah sv. Duha, Andrej Tomazič iz Morskega, Kristijan Veličič župan Auhovski, Peter Žbogar, župan Avški, Mihael Murovec iz Lokovca, in Andrej Blazič, župan Ajbski. Kot najviši obdačenec ima sedež v cestnem odboru g. France Malnič, župan Kanalški, kateri je soglasno potrjen za odborovega načelnika.

V Komnu je bila volitev cestnega odbora dne 17. t. m. pod predsedstvom gosp. Miroslava Švara, župana Komenskega. Izvoljeni so gg. Aaron Fabiani iz Koblila, Miroslav Švara iz Komna, Josip Pipan iz Škrbine, Andreja Persič iz Slivnega, Vinko Zega iz Koprive, France Štrekelj z Gorjanskega in France Stepančič iz Temnice.

Za Cervinjski okraj se je vršila volitev v Cervinjanu dne 17. januarja t. l. pod predsedstvom ondotočnega župana g. Josipa Dreossi: Izvoljeni so: Iv. krst. Stabile iz Ogleja, Rudolf grof Pače iz St. Vida, Ludovik Tomaselli iz Fiumicela, Josip Oblack iz Rude, Vincencij Mieheli iz Campolongo, Lenard Varmo iz Ajela in Josip Dreossi iz Cervinjana.

Volitve cestnega odbora goriškega dne 20. t. m. so se delezila skoro polnoštevilna vsa županstva goriške okolice. Vendar pa ni bilo med navzočnimi 61 volilci vidnega razcepljenja, mariveč se je vršila volitev tako dostojno, kakor se je le moglo pričakovati od zbranih možakov. Zato in ker smo bili skoro soglasno izvoljeni razen ednega vsi poprejšnji udje, vštevam si v dolžnost izraziti velespoštovanim gospodom volivcem v svojem in svojih tovarišev ime nu spodobno zahvalo za skazano nam zaupanje, pridevaje zagotovilo, da nam bode vsem, kakor do zdaj, tudi zanaprej, sveta dolžnost skrbeti v svojem delokrogu za pospeševanje javnega prometa, ne pa da bi vsled tega preoblagali davkoplachevalce z neprenesljivimi dokladi.

V Gorici, 26. januarja 1881 Andrej Kocjančič.

Sneg beli po malem ta teden tudi goriško okoličico. Mráz in vlažno vreme se vrstita.

G. Andrej Perko, živilnozdravnik v Gorici, je

imenovan za deželnega živilnozdravnika v Trstu. Čestitamo!

Odlikovanje. Iz Sezane se nam piše: „C. kr. deželni šolski svet je po slav. c. kr. okraj. šolskem svetovalstvu z odloč. om. od 1. jan. 1881 doposlal gospodu Antonu Leban-u, nadučitelju v Komnu pismeno pohvalo za marljivo, koristno delovanje na šolskem polju v teku šolskega leta 1879-1880. Čestitamo!“

V Komnu je bil te dni za župana skoro enoglasno voljen gospod Miroslav Švara, posestnik v Komnu. Skoro enoglasna volitev naj bode gospodu županu dokaz zaupanja, katerega je bil tudi vreden. S tem končale so marsikateri intrige, katerih smo se pred volitvijo bali. — Z volitvijo smo z malo izjemo onih, kateri bi sami radi županili, zelo zadovoljni. Čestitamo gospodu Švaru! Njegova energija in zmernost pa nam je porok, da bode konči se vendar vrnil blagodejni mir v občino. V to pa Bog pomozil.

Usmiljeni bratje v Gorici so po izdanem tudi slovenskem poročilu imeli leta 1880 v svoji občni bolnišnici in blaznici 887 bolnikov. Ostalo jih je bilo namreč 81 od leta 1879 in sprejetih je bilo lanskega leta 806. Izpustili so od teh 577 ozdravljenih, 147 zboljšanih in 5 neozdravljenih. Umrlo jih je 82, ostalo pa jih je 76 za leto 1881.

Blaznih je bilo 161. Bolnikov in blaznih bilo je največ s Primorskega, prvih 523, poslednjih 157, drugi so bili iz različnih dežel, iz Italije n. pr. 54 s Kranjskega 47, iz Trsta in okolice 49 in 4 še celo iz Amerike in Angleškega. Med bolniki je bilo kmetov in dninarjev največ, namreč 150 prvih in 72 poslednjih.

Akademija na korist nesrečnim Zagrebčanom v Ljubljani je privabila prepolno gledališče in je izvabila zadovoljnemu občinstvu živo pohvalo. Zagrebčanom dojde po tej predstavi nad 200 gl.

Nemila smrt, pišejo zadnje „Nov.“, nam je vzela iskreno domorodkinjo, blago soprogo gospoda prof. Levca (v Ljubljani), ki je nenadoma po kratki bolezn 23. t. m. umrla. Med obilimi drugimi vencel so na rakev njeno položile lep venec tudi „Ljubljanske Slovenke.“

Trgovinski minister Baron Pino je odgovoril tudi ajdovskemu županu gosp. Danielu Godini na telegrafsko čestitanje v slovenskem jeziku: „Le-pa hvala!“

Spomenico društva „Edinosti“ ministru prvosedniku prinaša „Edinost“. Kadar bomo imeli celoto pred seboj, posnamemo kaj z nje.

Tominska čitalnica napravi dne 5. februarja besedo. Po besedi plesna zabava. Program pri občino prihodujič.

Katoliško-politiška čitalnica v Čepovanu vabi svoje ude in prijatelje k besedi, katero napravi v slavo V. Vodnik-ovemu spominu dne 2. februarja t. l. ob 5. uri zvečer v g. Kafolovej dvorani po sledečem sporedu:

1. Godba. 2. Petje: Mladini. 3. Slavnostni govor. 4. Petje: Venec šolskih pesmi. 5. Deklamacija. 6. Petje: Lastovski in slovo. 7. Godba. 8. Igra: Najdena listnica. 9. Godba. 10. Petje: Slovenka, žl. A. Hajdrih, spremlja čitalniški orkester. 11. Črne podobice, predstavlja doktor Modrosti. 12. Petje: Venec narodnih pesmi od Kocijančiča.

Sežanska čitalnica priredi veselico dne 2. februarja l. l. v g. vit. Skaramanga-ovej dvorani. Spored: 1. Petje: Hajdrih Perva ljubezen. 2. Govor. 3. Petje Knitl: Žezulinka, 4. Deklamacija. 5. Petje: Hajdrih: Babo sveča je berlela. 6. Dvogovor. 7. Petje: Zandurič Hevatska polka. 8. Igra: Nemški ne znajo. 9. Ples — Vstopnina 50 kr. Kdor dá več, se hvaležno sprejme, ker je v podporo in pomoč nesrečnim Zagrebčanom.

K obilnej vdeležitvi vabi aljudno veselčni odbor.

Delaisko podporno društvo v Trstu napravi v saboto, dne 5. februarja 1881 veliki ples v gledališču Politeama Rossetti, pri katerem bode svirala vsa banda c. k. pešpolka Jelačić-evega, pod vodstvom slavnostnega kapelnika, gosp. Miller-a. Med počitkom bode pel pevski zbor delaiskega društva in in se tudi srečkalo na sledeče dobitke: I. En par zlatih uhanov. II. Ena žepna, srebrna ura z verigo. III. En cekin. IV. Ena namizna ura (budnica). Na ta darila igra vsak, kedor kupi vstopnico k plesu, na kateri bode zaznamovana številka srečke. Vstop ni dovoljen šemam in takim ljudem, katerih odbor ne spozna za sposobne. Vstopnina k plesu velja za vsako osebo brez razločka 50 soldov. Začetek plesa točno ob 9 uri zvečer. Denarnica se odpre precej po 8. uri večer. Vstopnice se dobivajo od denes naprej v društveni pisarni, v tržaški čitalnici, v kavarnah „Bott“ in „Commercio“ in v prodajalnici gosp. Franca Žitka, Corsia Stadion, št. 1; zadnji dan pa samo v gledališču denarnici. Čisti dohodek je namenjen: polovica društveni glavnici, polovica pa za napravu društvene zastave, katere načrt bo razporežen v društvenih pro-

stori in zadnji dan v gledališču. Ker je namen do-brodelen, vabimo posebno slovansko občinstvo Trsta in okolice, da se vdeleži v velikem številu te veselice. Odbor delaiskega podpornega društva.

Živilnozdravnik! Na kmetiji slov. oddelka deželne kmetijske šole v Gorici se zamore po prav nizki ceni dobiti telček-junček Pincgavskega plemena, sposabna za plemo, ker lep in od izvrstnih mlečnih roditeljev. Po tej poti si zamore kak posestnik z naj manjšimi stroški oskrbeti junca slovečega Pincgav. plemena.

Kedor ga želi dobiti, naj se oglasi pri vodstvu kmetj. šole v 8 dneh.

Lep, čeden kelih napravil je zlatar T. Slabanja za vikarijsko cerkev v Novakih na Cerkljanskem. Kelih iz srebra tehtá 45 lotov ali 790 gr. in stane lo 135 gold. — Kakor nam nekdo poroča je delo prav lepo in vse hvale vredno, tako da samo priporoča že znano in zanesljivo firmo.

Iz Šempasa se nam piše, da državni erar prav slabo skrbi za cesarsko cesto, katere veže Gorico z našo stranjo. Tako je na pr. Klanec v Ajševici skoro ves pregrnjen s poledico, da je prav novarno po njem občevati. Drugod je navada, da se cesto pri takih prilikah ponujajo z gruščem, a tu ni prav nič grušč na straneh, in cesta je gladka, da se skoro ni moč po njej voziti, ker se najboljšemu konju lahko spodrsne, torej je živina, blago in življenje v vedni nevarnosti — na cesarski cesti, katere se vštava med najvažnejše ceste naše dežele. Če moramo mi točno plačevati svoje davke, ker nas sicer oblastni je rubajo — zakaj pa za to poklicani državni organi za to ne skrbijo, da se vsaj lahko varno vozimo po državnih cestah? Dolžnost za dolžnost!

Električna železnica. Ko sem bil lani na obrtniški razstavi na Dunaji, imel sem priliko voziti se na električni železnici, ki je bila poleg rotunde. To električno železnico je iznašel Werner Siemens; njen model je bil razstavljen prvič 1879. na berlinski razstavi; lani 1880 smo se že na njej vozili poleg dunajske razstave. Kakor sem bral, bode v kratkem napravljena linija v Berlinu. Troški so ceneji in vozi se prijetnejše, nego s soparom ali konji. Vodstvo upravlja uradnik iz centralnega mesta. Vse bo praktičnejše; kuriti ne bo treba, vse bo delala elektrika. Pravijo, da se nesreča ne more zgoditi; tem bolj za popotnike. Kaj ne, kaj še bodo ljudje iznašli! A. T.

Železnica iz Vidma v Palmo Červinjan in Ronke. Videmski list „Giornale di Udine“ poroča da se je izročil v Rimu italijanskemu ministru za javna dela poseben načrt za dovoljenje narodne gospodarske železnice na imenovani progji.

Načrt je napravila posebna družba in ga je izročila po nekih gospodih iz Trsta.

Prosilci ne prosijo za pomoč in se zavezujejo delo začeti najdalje po 6 mesecih in končati po ministarskem dovoljenji v 18 zaporednih mesecih.

Železnica bi imela enak tir z drugimi navadnimi železnicami, in prehajali bi lahko njeni vagoni ali vozovi tudi na druge železnice. Ta železnica bi se združila na ronški postaji z južno železnico, na videmski postaji z „zgornjo Italijo“ in s Pontebo in v cervinjski luki z morjem.

Radovedni smo, kaj porečejo Goričani k temu načrtu.

Poziv. Rokopis izvirne moje tragedije ali tragične fantazije se zbiri v višjem zlogu, ki je dozdej nekje v Ljubljani slučajno založen ležal, in o katerem sem v mojo žalost mislil, da je izgubljen za me in za literaturo, našel se je zopet. Tragediji omenjene, ki šteje kacic 4 tisoč verzov, in ki je bila po učenjakih jako pohvalno sprejeta s posebnim čestitanjem, (ter lahko z ohranjenimi pismi dokažem, kader bi trebalo) glasi se naslov:

„Knez Aleksij in Izabela,

izvirna tragedija se zbiri po starogr. načinu. Osobe so: Peter veliki, ruski car — Aleksij volinjski knez — Izabela, soproga — Sojja hči — Efrajm Pugačev, posimljenec — 10 mestnih starišin, kot zbor, izmed katerih govori: A. Baudoin, Onofrij Kutuzov, Peter Gorčakov — Kristof, mestni sel — 3 možje — Paštirji — Vojsčaki — Ljudstvo — Godci — Carjevo spremstvo — Carodej — Ribiči — Pomagači — kmetje itd. — Dejanje snuje se na Ruskem.

To dajem na znanje, ker se ravno pogajam se zalagateljtem temu umotvoru morebitnim, ter prosim posebno v č. gg. duhovnike, činovnike, dijake, naj blagovollje s posebnim obzirom na to, da se ta tragedija kot višje berilo, in kot delo, višje mor. svetove predstavljajoče, ponuja; že sedaj priporočati na primernih mestih. Vsekakor pride to delo*) izmed vrste onih dramatičnih umotvorov izvirnih, s katerimi, kakor znano, naša literatura ni se preobložená — v kratkem času na svitlo.

Slov. narodu ves udani Fr. Zakrajščak.

V Gorici, 20. jan. 1881

*) Ta obširni rokopis ima sedaj v č. g. dr. Jakob Sket, profesor in urednik v Celovci v rokah.

Listnica uredništva: Čg. gg. dopisnike „S tolminskih hribov“ in druge prosimo vladno za potrpljenje. G. K. tukaj: Hvala; bomo videli. Trudite se dalje. — Za sestavke in dopise vsem lepa hvala.

Javna zahvala.

Vsem onim, ki so spremljali k zadnjemu počitku našo preljubljeno soprogo in oziroma mater **LUJIZO**, in ki so nam izrazili svoje sočutje, se naj globlje zahvaljuje podpisani soprog

France Schaffenhauer,
c. kr. ginnazijski vodja v pokoji.

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbranntwein mit Salz
napravil pod nadzorstvom po izvirnem predpisu
iznajdnika Viljema Lee-ja
G. CRISTOFOLETTI.

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej kot katero drugo, proti zunanemu in notranjemu vnetju, opeklinam in speklinam, proti novim napa-dom, neduhi, rakom, dristi, natoku krvi v glavo, za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, ne obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mrzlici, ozeb-ku, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušične-mu, škunjaku, kurdeju, žovam in omotici.

Veliko spričeval imam, ki potrjujejo moč tega izvrstnega zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdra-vil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar I. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljše vspehe, za katere se Vam neskočno zahvaljujem:

Alojz Klobučar, župnik in dekan v pokoji.

Prodaja se v izvršnih boteljkah po 40 kr. samo pri G. Cristofoletti-ju, lekarju in c. k. dvornem priskrb-niku v Gorici na Travniku 14.

Opomba. Knjižnico iznajdnika V. Lee-ja, kateri podučuje, kako se rabi izvrstni domači lek, dodajamo brezplačno.

Ant. Gregoric

„Via Ascoli“ (v Getu) šte. 13. od
znotraj — v Gorici

sprejema vsako mizarsko in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij) tape-cirskega blaga in zreal po prav spo-dobnih cenah.

JAKO VAŽNO

vsakteremu za oči.

Prava dr. White-jeva voda za oči od Traugott Ehrhardt-a v Grossbreitenbach-u v Turingiji (Thüringen) slovi uže od leta 1822 po celem svetu.

Dobiva se steklenica po 1 gl. v Trstu v lekarni „Carlo Zanetti“ Via nuova 27 in v Gorici tudi v Zanetti-jevi lekarni na Travniku.

Zahteva pa naj se izrekoma dr. White-jevo vodo za oči od Tr. Ehrhardta.

Odlomki iz pisem: Gospodu Tr. Ehrhardt-u. Pred kratkim mi je nekdo povedal, da se je njegov otrok rešil hudega vnetja oči in ozdravel s pravo od Vas poslano dr. White-jevo vodo za oči; zatorej Vas prosim (sledí naročba). Neus-warts a. d. Rhön, d. 24/2.80. Johann Witrel. Od Vas poslana prava dr. White-jeva voda za oči je imela prav dober vspeh; zato prosim (sledí naroč.) Wolmirsleben, den 2/2.80. Carl Herzberg.

Nobena sleparija! Pri ces. kr. zastavljavnici na Dunaji rešene ŽEPNE URE

po nezastlišano nizkih izjemnih cenah namreč
70 odstotkov pod kupno ceno

Razne zaloge žepnih ur, ki so bile za prodaj sem-kaj poslane iz najznamenitejših švicarskih tovarn, so bi-le položene v c. k. zastavljavnico, ter so zapadle ter so po dražbenem potu pol zastonj prišle v naše roke.

Zato smo v položaji, da lahko prodamo pra-ve zlate, sreberne in nikelnove ure, najboljše švicarske izdelke, vse proti 5letni garanciji, da le naš denar nazaj dobimo, 70 procentov pod navadno tovarniško ceno, tako da so ure skoro zastonj.

Vsak človek, ubogi ali bogat, potrebuje ure, katera je mnogokrat najzvestejša prijateljica in spremljevalka skozi celo življenje. Zdad pa se ponuja ugodna prilika, ki se morda nikdar več ne povrne, omisliti si skoro za nič solidno, fino, garantirano, do minute natančno uro; kajti naše tovarnične osebe pregleda vse ure še enkrat. Na vsaki uri je švicarsko tovarnično znamenje.

Garancija je tako zanesljiva, da se s tem jav-no zavezujemo, povrniti vsakemu naročniku ne-mudoma in brez vsake overe njegov denar.

Razkaz žepnih ur:

Žepna cilindrica iz težkega srebro-nikelja, prav fina, na sekunde pregledana, gravirana, guilochirana, z 8 rubini, plitvim steklom, emailiranim kazalom in posebnim pokrivalom, s prav fino zlato fagon-verižico; poprej je stala 12 gl., zdaj samo gl. 5.50.

Žepna ankorea iz teskega srebro-nikelja, prav fina na minuto pregledana, gravirana, guilochirana, s 15 rubini, plitvim steklom, email. kazalom in sekundnim ka-zavcom, z jako fino verižico iz talni-zlata, poprej 20 gl., zdaj samo 7 gl. — Ena najboljših in izvrstnih ur.

Remontoir-ura iz najfinejšega double-zlata, se navija pri riniči brez ključa, obrani pod garancijo vod-no zlato barvo, izvrstno na minuto vredjena, z dvojnimi pokrovom, okinčanim email. kazalom in privileg. kolešjem, odlikovana kapitalna ura s talni verižico, poprej 24 gl. zdaj samo gl. 10.20. — Teh ur je malo.

Sreberna remontoir-ura iz pravega 13 lot. sre-bra, od c. kr. punc. urada preskušena, se navija brez ključa, s proti-zaporom in kazalno napravo, najtinejša s privilegijom, nadrobno pregledana, s plitvim steklom, e-mail. kazalom in sekundnim kazalcem, znotraj s kristal-nim pokrovom in nikelnim kolešjem, za vsacega prozor-no najboljša, nejeeneja in elegantnejša ura na svetu; po-projšnja cena 30 gl., zdaj samih 14 gl.

Sreberna ankorea iz pravega, od c. k. punc. ura-da preskušena 13 lot. srebra s 15 rubini prav fino na sekunde pregledana, s plitvim steklom, email. kazalom in sekundnim kazalcem, poprej je stala 24 gl., zdaj s pozlačenjem vred samo gl. 12.50.

Ura za gospe iz pravega 14karaktnega zlata, pre-skušena od c. k. punc. urada, neizmerno fina, elegantna ura z najfinejšo beneško zlato okolivratno fagon-verižico in najfinejšo zametasto škatljico, poprej 30 gl. zdaj samo gl. 19.50. Še nikdar kaj takega.

Prava 14 karat. zlata remontoir-ura 40, 50 gl. najfineje Savonette-ure, katere so stale nekaj po 100 gl.

NASLOV:

Uhren-Ausverkauf von A. Fraiss, Rothenurmstrasse 9,
parterre, gegenüber dem erzbischöfl. Palais. Wien.

EDINA ODLIČENA

TOVARNA ZA OCET

F. BAUMGARTNER & Co.

v Trstu.

Odličena z medaljo na svetovni raz-stavi v Parizu 1878.

Njegov izdelek esenca domačega oceta ima davkarijsko spričevalo, ki oproščuje davka po vsem cesarstvu avstro-ogerskem vsled ministerskega privoljenja — blago prve vrste — prav po ceni.

Priporoča svoj izredno dober ocet iz čistega vina.

Glavno zastopništvo za Goriško — pri gospodu

Jožefu Klietsch-u

V GORICI.

Naznanilo.

Podpisani svečar, odličen na raznih svetov-nih razstavah in tudi na najnovejši v Gradcu, priporoča č. cerkvenim oskrbništvom svoje sveče, sestavljene iz samega voska, kakor so pred-pisane za službo božjo in se izdelujejo pod nad-zorstvom preč. nadškofijske kurije v Gorici.

On tedaj ne more goljufati in utegne s poroštvom priporočati ne samo dobre, kakor drugi svečarji, ampak tudi (kar je najzanimi-više in največa dolžnost) tudi prave sveče iz čistega voska; on se odreka vsakemu plačilu, ko bi se kedar koli potrdilo, da bi njegove sveče, prodane za voščene in kakor take zaručenjene, vendar imele kako drugo primes.

Njegove sveče ne kapljajo, goré mirno in zgoré počasu.

Cena jim je 2.50 za kilo, enako 1.40 gl. za dunajski funt, in je čas nakup plačati v enem letu brez obresti.

In da nakup slav. oskrbništvom polajšamo, razpošiljamo pri nas kupljene sveče brezplačno gledé na davek in vožnino do najbližnje želez-niške postaje, luke ali pošte.

Vsak čas je preskrbljen z veliko zalogo ne samo takih sveč, ampak tudi toré s 4 ali 1 stenjem (tohtom), velikonočnih, slikanih sveč itd., itd., vsake veličine in debeline. On misli torej, da je kos tekmovati na vsako stran z vsakim zunanjim in domačim svečarjem.

Tudi ima veliko zalogo sveč, toré itd. itd. nižih vrst, to je sottana, po 2.20 gl. in III. vr-ste po 1.80 gl. kilo, s pogoji, kakor zgoraj.

Prosim po takem sl. oskrbništvu vzeti na znanje moje poroštvu o pravem blagu, o vrednih cenah in najugodnejših pogojih.

S posebnim spoštovanjem se podpiše
prevdani

Alojzij Bader

v Gorici, semeniškaulja o šte. 24.

Bergerjevo medicinsko

MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE).

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se sko-ro v vseh evropskih državah s sijajnim vspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti,

osebno proti kroničnim in luskinastim lišajem, hra-stam, nalezljivim hrastam, proti r. dečemu nosu, o-zeblijni, potenja nog, prihljaju na glavi in bradi. —

Bergerjevo milo iz smole ima 100% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. — Kot neostro milo iz smole za odstra-njenje nečistostij na polti, zoper hraste na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetsko milo za vmiivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjevo glicerina milo iz smole, ki ima 35% glicerina in je fino parfumano.

Cena za komad vsake vrste 35 kr. s brošuro vred.
Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Hell v Opavu.
Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji F. Cristofoletti (Zanetti) in A. Pontoni.

Ure po ceni

1 pozlačena ura	z verižico 2.50 gl.
1 mobilna ura na valje (s cilindrom)	5.—
1 ura na sidro (ankorca)	6.50
1 sreberna ura remontoir	12.—
1 zlata ura za gospe	od 18 gl. do 22 gl.

POROŠTVO 5 LET.

Uhren-Ausverkauf der Uhrenfabrik

von
PH. FROMM,

Wien, I. Rothenurmstrasse N. 9.